

ครอบครัวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการให้ความช่วยเหลือและดูแลสุขภาพของผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัส การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัสและเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัส อำเภอจุน จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกในครอบครัวที่ให้การดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัส สูตร 1 (GPO-vir) ในโรงพยาบาลจุน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน จำนวน 138 ราย รวบรวมข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2551 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามบทบาทสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัสและแบบสัมภาษณ์ปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัส วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า บทบาทของสมาชิกครอบครัวในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัส โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยคะแนนเฉลี่ยบทบาทการดูแลโดยรวมเท่ากับ 3.17 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าบทบาทการดูแลด้านสังคมอยู่ในระดับดีมาก ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และการดูแลด้านจิตใจ ด้านร่างกายและการรักษาพยาบาล และด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับดี ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.24, 3.09 และ 3.03 ตามลำดับ ปัญหาและอุปสรรคด้านร่างกายและการรักษาพยาบาลพบว่า กลุ่มตัวอย่างอาจลืมเตือนผู้ติดเชื้อเอชไอวีเรื่องการรับประทานยาให้ตรงเวลาในบางครั้ง กลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้ในการดูแลอาการที่เกิดจากการแพ้ยา ด้านจิตใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความท้อแท้เป็นบางครั้ง อ่อนเพลีย หงุดหงิดง่าย ในช่วงที่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีเริ่มรับประทานยา ปัจจุบันมีความสบายใจมากขึ้น และจะเป็นที่ปรึกษา ให้กำลังใจ ปลอบใจผู้ติดเชื้อเอชไอวี ด้านสังคมพบว่ากลุ่มตัวอย่างบางครั้งรู้สึกกลัวคนอื่นรังเกียจ ไม่ค่อยไปสังคมกับชุมชน ไม่ค่อยมีเวลาและจะต้องรับภาระในการหาเลี้ยงครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ พบว่าครอบครัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวีส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รับจ้างรายวันทั่วไป และมีฐานะยากจน

ผลการศึกษา เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับบุคลากร โรงพยาบาลจุน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมครอบครัวให้การดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัสมากขึ้น

Families have a very important role in providing help and health care for HIV infected persons who receive antiretroviral drugs. This study aimed to explore the role of family members in caring for HIV infected persons receiving antiretroviral drugs and to study problems and barriers of family members in caring for HIV infected persons receiving antiretroviral drugs at Chun district, Phayao province. Samples included family members of 138 persons with HIV receiving antiretroviral drugs (GPO-vir) and who attended Chun hospital for not less than 6 months. Data were collected in February, 2008. The instrument used in this study were a questionnaire on Roles of Family Members in Caring for HIV Infected Persons Receiving Antiretroviral Drugs and an interview form about problems and barrier of family members in caring for HIV infected persons receiving antiretroviral drugs. Data were analyzed by using descriptive statistics.

The results showed that family members' overall caring level for HIV infected persons receiving antiretroviral drugs was at a good level with an average score of 3.17. When considering each role, it was found that social caring role was at a very good level with an average score of 3.38. Psychological, medical and nursing care, and economic care were at good level with an average score of 3.24, 3.09 and 3.03, respectively. Problems and barriers encountered in physical and medical care of the sample included; forgetting to remind the HIV infected persons to take medicine punctually; and the lack of knowledge regarding side effects of antiretroviral drugs. In mental aspect, it was found that the sample were sometimes discouraged, exhausted, irritated easily at the beginning of medicines taking periods but more comfortable in the present time. Moreover the sample gave counseling, was willing and soothed the patients. In social aspect, it found that sometimes the sample was afraid from others and found it hard to participate in community. The sample had no time and took responsibility in earning family income. In the economic aspect, it found that most of the HIV infected person's families were farmers, daily employees, and staying in poverty.

The study results could be used as basic information for personnel of Chun district and related organizations to promote families in caring for HIV infected persons receiving antiretroviral drugs.